

I will appear naive to you.

Future is a verb
Bruce Sterling

Ze zijn vaak gelinkt aan aansporingen, die bepaalde manieren om in de wereld te staan nog meer aanmoedigen. Een uitspraak over de toekomst is tot op zekere hoogte ook een aankondiging van die toekomst en in die zin beïnvloedt ze ook andere toekomst. Of ze nu geformuleerd wordt als een speculatie, intuïtie of voorspelling, een voorstel voor de toekomst kan potentieel belangrijk zijn voor iedereen.

De vraag die zichzelf stelt, is wat *futuriteit* nog zou kunnen betekenen. Hoe kunnen we toekomst bedenken die ons niet zijn voorgeschreven door de overheid, door bedrijven of een handvol invloedrijke mensen – niet als geïndividualiseerde toekomst, want daar zijn er meer dan genoeg van, maar als toekomst die we collectief en singulier bedenken en waarin we investeren? *We herdefiniëren onszelf voortdurend door de mogelijke manieren waarop we onze eigen toekomst projecteren.* Hoe kunnen we de toekomst begrijpen als een model voor subjectivering, een concept dat we spelen en performen, waarin we betekenis investeren, maar waartegen we ook stelling innemen of wat we ondermijnen op verschillende momenten? Wat drijft onze toekomst en hoe bedenken we ze? Hoe kan *toekomst* gerealiseerd worden als een politiek concept, dat bijdraagt tot beweging, actie en singularisatie?

Als we de *toekomst* verstaan als een emanciperende en open manier om na te denken over hoop, verlangen, openheid en verantwoordelijkheid; als iets dat verandert naargelang de context, dan zijn de manifestaties ervan meervoudig en altijd in relatie tot mekaar. Nadenken over toekomst betekent dan niet langer dat je een waarheid, wet of controlesysteem voorstaat. Het kan betekenen dat je ideeën en hoop verder kan ontwikkelen, terwijl ze het heden projecteren, reflecteren en openbreken. Zo'n toekomst zullen instabiele politieke en sociale modellen opleveren, in tegenstelling tot strikt wetenschappelijke, technologische of kapitaalgeoriënteerde vormen van verbeelding. *Toekomst* is een manier om de toekomst te verplaatsen naar het rijk van de meervoudigheid, relationaliteit en *open source*. Als ze een invloed hebben op de manieren waarop we omgaan met het heden, zullen de interacties tussen hun uiteenlopende manifestaties en inzetten heel veel voor ons betekenen.

Het zal geweest zijn.

Als je niet weet wat er komt maar nog altijd vol vertrouwen kunt handelen, laat je een plek open voor een bepaald soort van *futuriteit* om zichzelf te ontvouwen. Op hetzelfde moment kan je ook actief aan die *futuriteit* deelnemen. *Futuriteit* is misschien een meer gepaste naam voor de complexe manieren waarop we ons niet-weten en onze openheid doeltreffend kunnen inzetten. Het Franse 'avenir' of het Duitse 'Zukunft' onthullen de *aarzeling of onzekere 'staat'* die ontstaat wanneer we dingen aanvoelen die nog moeten komen. De *futur antérieur* in het Frans laat ons hier iets van zien: *het zal een gedeeld proces van vraagstelling worden.* Deze vorm om te verwijzen naar het heden houdt een soort belofte in of een engagement, dat het feit dat het hier niet gaat om veiligheid of waarheid kan ontwikkelen tot een verantwoordelijkheid die sprekers of doeners nemen voor hun uitspraken/acties, waarin die een bepaalde betekenis inhouden voor de toekomst. *Het zal een rechtvaardig oordeel geweest zijn.* Nadenken over futuriteit kan betekenen dat je je actief engageert in het wordingsproces van een toekomst, terwijl je nooit precies weet welke richting dit proces zal inslaan. Het verwijst naar een ervaringsmodus en een ethiek die situationeel is, en hoogst reflectief. In plaats van elk begrip van interventie op te schorten door de simpele overvloed van mogelijkheden, zou futuriteit kunnen begrepen worden als een open en geëngageerde manier om in de wereld te staan.

Mogelijkheden zijn voor visionairen en activisten, waarschijnlijkheden voor toeschouwers en consultants.